

PINTURA

- Maddona de Federico de Montefeltro, Piero della Francesca.
- Urbinoko gortean, aldi garaia.
- Federico de Montefeltro: Urbinokoa (klientea)
- Hiru santu: san juan bautista, san bernardino, san jeronimo, evangelista (san juan, san francisco, san pedro martir).
- Aingeruak ikusleari begira.
- Beripinzkundeko arkitektura: kupula, kasetoiak, kanoi ganga.
- Argiaren funtzioa: irudiaren sorkuntza + pertsonaiak azpimarratzeko.
- Korronte artistikoa: berpizkundea Quattrocento.
- Argia eta perspektiba lantzen aditua.
- Berpizkundeko pinturaren ezaugarriak: Italia, garai klasikoaren itzulera (italia toki egokiena), humanismoa (zientzia iraultza, erlijioa pixkanaka bigarren planoan), tematika (erlijiosoa, mitologia), marku arketotonikoaren garrantzia, pertsonaiak normalak irudikatu (idealismorik ez), konposizio trianguluarra, 7 terdiko proportzioa, beste autore batzuk: Botticelli.

- Fernand Leger, naturaleza muerta (kubismo sintetikoa).
- Postimpresionismoaren eragina: Cezanne, Gauguin. Eta fauvismoarena.
- Autore ezagunenak: Picasso (Las señoritas d'Avignon), Juan Gris...
- Pluriperspektiba.
- Planoen gainjartzea.
- Testuak sartu: collage.
- Avanguardien lehen korronteetako bat.
- XIX. mendearen amaiera: argazkigintza, artearen eragina.
- 3Da galdu.
- Arte afrikarraren eragina (maskarak esaterako).
- Irudiaren deskonposizioa.
- Eskematismoa.

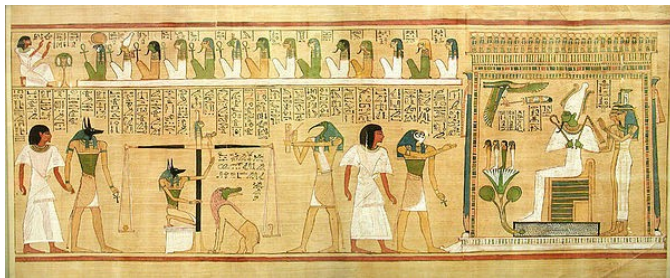
- Olea mihise gainean.
- Pintzelada, azkarrak.
- Argiaren garrantzia: kolorea eta formak sortu.
- Koloreak eta argi ilun efektuak nagusitzen dira irudi, forma eta gaien aurrean.
- Gaiak ez du garrantziarik.
- Errealismoa, momentua deskribitzearen garrantzia (Adibidea: Rounding katedralaren fatxadaren koadro seriea).
- Azkar (askotan kalean margotu)
- Kontextua, eta impresionismoaren zergatia.

- Man Ray: Ingresen bibolina
- Surrealismoa. (Dali, Miro), Manifiesto surrealista.
- Argazkia.
- Materiala: Papera (argazkia) + arkatza + tinta.
- Irrazionalitatea "el absurdo": elementu errealeko konbinazioa, kontextu surrealista sortuz.
- Arte mota ugaritan: zinea, eskultura, gehienbat pintura, literatura...
- Politikarekin lotura: langile mugimendua, errealitatea gustatzen ez zaiela adierazteko modu bat.

- Rafael, Atenasgo eskola.
- Berpizkundea (Italia).
- Vaticanoarentzat egin, mizesan aita santua.
- Freskoa, markora egokitzen (puntu erdiko arku).
- Aristoteles, Platon (haien formen sinbologia), Diogenes, Sokrates, Pitagoras...
- Aurpegiak margotzerakoan: Migel Angel, Rafael... aurpegiak erabili pertsonaiak irudikatzen.
- Elementu arkitektonikoak txertatu pinturan (berpizkundea): kasetoiak, monumentaltasuna.
- Estatuak: Apolo eta Minerva.
- Perpektiba oso landua.

- Osirisen mitoa.
- Norbanako batek hiltzean bere arima neurtu beharko da: zerura joan aurretik.
- Anubisek: bihotza jarriko du balantza, kontra pisua egiten egiaren luma.
- Jainkoak: Dot, Anubis...
- Erritmoa: errepikapenak.

- Narratibotasuna, historia baten pasarte ezberdinak deskribatuko ditu papiro berean.
- Funtzio didaktikoa, beldurraren bidezko alinazioa.
- Testua eta irudiaren konbinazioaren zergatia.
- Norbaiti eskatu pixkat garatzeko!!

- Puntak arku bat eratzen, Kandinsky.
- Avanguardia: Abstrakzioa.
- Impresionismoaren eragina.
- Objektuak garrantzia galdu.
- Kolarearen garrantzia eta konbinazioak.
- Elementu geometrikoak.
- Polemika: artea ez zela zioten.
- Arteko beste molde batzuetan: literaturan, musika, dantza... (gutxiago).
- Sentimenduak adierazteko, edertasuna adierazteko... ez dela figurazioaren beharrik.
- Elementu geometrikoak, eskematismoa.
- Zenbait kasutan dekadentzia edo sinplifikazioa: Malevich "kuadro zuria fonfo zurian".

- Maredueloko horma pintura, Adam eta Eva.
- Pre-erromanikoa / erromanikoa.
- Freskoa (azkar margotu beharra, lehortzean tragatu; akatsak).
- Naturalistotik at, konbentzionalismoak (aurpegi antza)
- Lineala, eskematikoa (elementu geometrikoak)
- Fondorik ez .

- Markora egokitzapena
- Perpektibarik ez.
- kolore gutxi (tonalitate antzekoak).
- Teologia (jainkoa gertuko zerbait bailitza, beldurraren teologia).
- Ez da ohikoa biluzia tapatu ohi da, ez dute gustoko. Tapatua joatea=klase sozial hobea
- Narratibotasuna: bi pasarte errepresentazio berean.
- Adam eta Evaren mitoa: Paraisutik bota, sagarra (sinbolo bilakatuko da), jardina del Eden.

- Jasper Johns, Bandera.
- Neodadaismo, Pop art.
- Probokazioa sortu nahi.
- 50.hamarkada.
- Artearen kontzeptzioarekin puskatu nahi du.
- Artearen baloreak kuestionatu nahi ditu.
- Sorkuntza, eraldaketa.
- Dadaismoa ez da ezer, denaren aurka dago.

- Picasso, Lantegia Horta del Ebron.
- Avanguardiarik: Kubismoa.
- Aldi arrosa, urdina, kubismo (analitiko, sintetiko).
- Pluriperspektiba, 3Da kendu. Dena plano bakarrera ekarri???
- Eskematizazioa.
- Kolorea: kromatismo bera obra guztian (aldien ezaugarri).
- Kubismo sintetikoa.
- Formen deskonposizioa
- Bolumena??
- Paul Cezanen eragina

- Horgaz kondearen ehorzketa, El greko.
- Bere obra nagusia.
- Bi zati bereizi daitezke:
- 1-Behekoa; miraria:
 - Horgaz kondea bi santuk eutsirik(San Agustin, San Esteban).
 - Elizako pertsonaia ezagunak: fransiskotarrak,agustinoak.
 - Toledoko nobleak
 - Autoerretatu bat.
- 2-Goikoa;Zerua:
 - Horgaz kondea doan tokia (sagratua).
 - La virgen maria
 - San Juan Bautista
 - San Pedro (giltzak)
 - San Pablo, San Tomas (eskuadra).
 - Bi parteak elkartzeko elementuak daude.

- Manierismoa: Berpizkundearen amaiera, perfekzio teknikoa, dramatismoa, konposizio kargatuak,

tentsioa, dinamismoa, gune kromatikoak (grekoren ezaugarri nagusietako bat, koloreen sinbolismoa: zuria, urre kolorea, urdina etb.)...

- Argi manierista: fokoa ez dago garbi, asko daude. Itzalek mugimendua.
- Horgaz kondearen apologia.

- Rauschenberg: ohea.
- Impresionismo abstraktua eta pop art (1950.eko hamarkadan aldaketa).
- Obra hau impresionismo abstraktukoa (Jackson Pollock).
- Bigarren mundu gerraren ondoren, New York-en hasi.
- Errealistatik at joan nahi dute, 40. hamarkadan gertaturikoaren ondorioz.
- Pintura nahi dezun bezela aplikatu: bota, markora egokitzen ez "utzi libre eskua".
- Eraginak: kubismoaren eta surrealismoaren azken faseak (abstrakzioz gerturatu joan ziren).
- Euskarri normalean mihisea, kasu honetan ohea.
- Aleatorioa

- Maraten heriotza, Jaques Louis David.
- Neoklasizismoa, Frantzia
- Frantziar iraultzaren apologia
- Argi ilun efektuak (itzalak): hierarkizazioa.
- Marat Daviden laguna zen (eta Marat Robespierrena).
- Frantziar iraultzaren jarraitzaile sutsua, eta aldizkari jakobino bateko idazlea.
- Gaixotasuna azalean: horregatik bañatu behar.
- Heriotzaren hosteko momentua irudikatzen da: Emakume absolutista batek.
- Espresio ez sufritua: apologia.
- Mugimendurik ez.
- Marrazkia nagusitu irudiaren gainetik.
- Ilustrazioaren eragina.
- Emozioa da nagusi
- Ezaugarri neoklasikoak: oreka, arrazionaltasuna, sinpletasuna, mugimendurik ez eta egon ezkerotasunez... (ezaugarri hauek obran aplikatu).
- Barrokoaren antitesia.

Pintura Barrokoaren ezaugarriak (Rubensen obra aplikatzeko: jaitsiera).

- Exagerazioa, patetismoa.
- Espresibitatea.
- Narratibotasuna
- Naturalismoa, errealismoa lortzeko.
- Koloreak eta argiak garrantzia handia.
- Tenebrismoa.
- Bolumen, sakonera, perspektiba (oso garrantzitsuak eta exageratuak).
- Gaiak: erlijioa, mitologia, bodegoiak, erretratuak eta paisaiak.
- Arte burgesa, mezenasak.
- Oleo mihise gainean
- Rubensen ezaugarri propio bat: emakume biluzi ederrak (kontextu hartan gizenak).

ESKULTURA

- Alejandro VII.aren hilobia(Urbano), Bernini
- +Eskultura Barrokoaren ezaugarriak:
- Marmola eta egur polikromatua.
- naturalismoa, errealismoa, espresibitatea, dramatikotasuna
- mugimendua: konposizio zentrifugoak nagusi. Kanporantzako joera.
- Mugimenduaren sentsazio handia.
- Marko arkitektoniko batera egokitzeko egin ohi dira eskulturak: oso garrantzitsua argia...rentzat.
- Material desberdinez eginiko konposizioak.
- Gaiak: Erlijia gehien (kontraerreforma erlijioso), mitologia, erretratuak, hilobiak -ehozketa funtzioa- urbanorena adibide garbia.
- egur polikromatua (espania), benetako ileak, kristalezko begia (gregorio fernandez, montañes)
- ikuspuntu ugari.
- Berniniren beste obra batzuk: Apolo eta Dafne, medusa.
- Mezenasak: Urbano, Borgehese, Louis XIV.

- Teknika:Galdaketa.
- Hierarkizazioa: Proporzioan eta forma konpositiboan (piramidala).
- Koloreen sinbologia: Urrea, Zuria (bertutea, beltza(heriotza)).
- Mugimendua (bi zati: goikoa egonkorra, behekoan mugimendua).

- Arte Bisigodea.
- Erliebea (hala ere perpektibarik ez, zergaitik).
- Markora egokitzapena.
- Bi zati bereizten dira.Goran elementu bejetalak (oso ezaugarri ohikoa erromanikoan ere).
- Daniel pertsonaia biblokoa, lehoien fosan (lehoiak ura edaten).Kondaira kontatu.
- Eskuak erakusten: oso ohikoa pre erromaniko eta erromanikoan (pantokratorrak).
- Piramide inbertido bat: hierarkizazioa.

- Ezaugarri aurrerromanikoak:elementu bejetala, gai erlijiosoak (gurutzultzatuak, kristo errege, pantokratorrak, erlijioa erakusteko funtzio didaktikoa, eskematizazioa, markora egokitzapena...

- Georges Segal, logela.
- Estilo nahiko propioa, pop artearekiko atxikimendu bat ere badu.
- XX.mendearen bigarren erdialdea.
- Igeltua.
- Argia: kanpoko foko bat (museokoa).
- Marko arkitektonikotik kanpo (dena da eskultura).
- Mugimendua: Konposizioak egonkortasuna adierazten du. Baina bi ezaugarri daude mugimendu sentsazioa adierazten dutenak: Altxan ari da, izaren tolesturak.
- Segalek igeltsuzko antzeko eskultura mordoak egin zituen.

- Emakumea bere ilea orrazten, Julio Gonzalez.
- XX.mendearen lehen erdiadlea. Eskultura abstraktua.
- Materiala: brontzea.
- Gainalde zakarra.
- Mugimendu sentsazio bizia: erritmoa sortzen duten lerroak esaterako.
- Gaik ez.
- Iruzkintzerakoan kontuz ibili, abstraktua izanik ez baitu inongo funtzio edo helbururik izango eta zenbait gauza ezin izango baitira iruzkindu.
- Arte abstraktuaren ezaugarriak:Figurazioaren antitesia, genero ezberdinetan, zein kontextutan sortu eta zergaitik, sentimenduak adierazteko errealitatetik at joan gaitezke, sorkuntza, adierazten dena baino garrantzitsuagoa tramititzen den kontzeptua edo filosofia da.

- Juan de Mesa, Jesus del Gran Poder. Barrokoa espainian. (euskarria ez da iruzkindu behar).Sevillako eskola
- Egur polikromatua + elementu errealak.
- Profezioetarako (argia aldatuz beraz).
- Zentrifugoa: gurutzeak markatutako noranzkoa.
- Kolore sinbolikoak: urrea eta gorrixkak (sufrimendua).
- Konposizio piramidala (hierarkizazioa).
- Barroko espainiarraren ezaugarriak: Sevilla eta Granada, teknika perfektua, mezu erlijiosoa, beste auote ezagun bat: Montañes (bere irakasle izana), patetismoa, dramatikotasuna, errealismoa, expresibitatea, materialak =

egurra + errealak, funtzioa: profesioak, italiako barrokoarekiko ezberdintasunak (funtzioa, materiala, tematika -mitologia- ...

- Errodasko eskola, K.a. 50. inguru. Grezia Helenistikoa. Barroko klasikoa (aldi klasikoko ezaugarrien esagerazioa).
- Mitoa: Troya v.s. Grezia.
- Dramatikotasuna.
- Espresibitatea.Espresio kontrjarriak.
- Narratibotasuna
- Mugimendua (sugea, kontrapostoak, seme baten jarrera).
- Eskala eta konposizio hierakikoak.
- Athenodoro, Agesandro, Polyodoro.
- Pio Clementeri eskainitako museo (Vaticano).
- Anatomia.
- Sugearen funtzioa

- Avanguardia. Errealismo berria. César Baldaccini.Kontextua.
- Objektua ez du garrantziarik, mezuak baizik (ez da figurazio edo artelanarekin zertan bat etorri, kontzeozioa da garrantzia).
- Zentripettoa.
- Kubo tridimensional.
- Materialak: pneumatikoa, alumina, larrua...
- Mugimendu sentsazioa: tolesturak (obra guztia), gainalde ezberdinak, barruko tentsioa.
- Beste zenbait konpresioa eta behatzak dira bere obra ezagunenak.

- Antonio Canova, Paulina Borghese, Neoklasikoa.
- Zentifugoa, forma konpositiboa emakumearen gorputzaren forma.
- Dena ez da eskultura,apoyo bat du (zer da, sinbologia).
- Biluzia (sinbologia), sagarra (sinbolo, parisen epaia, edertasuna), biluzia (venusak, jainkosak) = idealizazioa, apologia.
- Mugimendua eta tentsioa sorrarazten duten elementuak: kontrapostoa, ohialen zimurrak.
- Beste obra batzuk: teseo eta minotauroa, Eros eta Psique.
- Barrokotik neoklasikora (korrante honen autore garrantzitsuenak).

-Klasikoaren eragina (obra honetan ikusi: euskarria, biluzia, sagarra, mitologia). Neoklasikoko kontextua azaldu. Iraultzarekin bat doan korrante artistikoa (Frantzia).

Andy Warhol, sinpletasuna, bizitasuna, kolore biziak...

- Wesselman, Bath Tub Collage. XX. mendearen bigarren erdialdea. Avanguardia: Pop Art
- Figuratiboa, antinaturala + elementu errealak.
- Hiru genero artistikoren konbinazioa obra bakarrean "collagea": arkitektura, pintura, eskultura.
- Pezpektiba: marrazkiari dagokionean (lineala).
- Mugimendu sentsazioa.
- Gainalde ezberdinak daudenez ertz bidezko lotura ezberdinak daude.
- Pop Artearen ezaugarriak: kultura popularraren elementu ezagune konbinazioak, figuratiboa, collagea, anuntzioak,

- Augusto Prima Porta. Erroma klasikoa.
- Octavio Augusto lehen enperadore erromatarra.
- Vaticanoko museoa, errepikapena (marmol), garai batean polikromatua.
- Doriforoan inspiratua (Polikleto, kanona).
- Koraza, erliebea, sinbologia. Pezpektiba ez, nahiz eta erliebea egon.
- Izurdea: Actiumgo gudua.
- Koraza: Apolo, Minerba, Galia, Hispania, Garaipen militarrek...
- Funtzio propagandistikoa.
- Togatoa, sinbologia.
- Idealismoa.
- Propirtzioak, hierarkia
- Eskortzoa, besoa.
- Zentrifugoa (besoa).
- Ezaugarri klasiko grekoak: Errealismoa, anatomia, idealizazioa, kontrapostoa, perfekzioa, anatomia...

-Eskultura erromatarren ezaugarriak: tematika (erretratuak eta erliebeak -armadaren kanpainak-), etruriarren eta greziarren eragina, perfekzioa, idealizazioa, marmola, artista anonimoak, errealismoa, kontextu ezberdinetan moda ezberdinak (ilea, bizarra...).

- Miguel Anjel, David, Berpizkundera, Cinquecento.
- Berpizkunderaren ezaugarriak: Erdi arotik aro modernora, aldi klasikoetako baloreen berreskuratzea (aurkikuntza arkeologikoak), humanismoa, arte genero ezberdinak, Cuattrocento, Cinquecento, Manierismo, Zinetzia iraultza, oreka, anatomia landua, mitologia, marmola eta brontzea, naturalismoa, sinpletasuna, garbitasuna. Gizakia erdigune, errealitate idealizatua, proportzioa, kanona, simetria...
- David eta Golihatzen mitoa.
- Apoyoa.
- Kontrapostoa
- Biluzia.
- Autoreak: Donatello, Ghiberti, Miguel Anjel, Boticelli...

- Miguel Anjelek arte genero asko landu zituen.
- Materiala eta teknika (tailaketa zuzena). Marmolean David ikusi.

- La Marsellesa, Rude. Erromantizismoa. 1930. hamarkada. Arte burgesa.
- Goi erliebea (perpektibarik ez, baxuko batzuetan soilik).
- Prusiar austria eta Errusiar monarkiei kritika, funtzio propagandistikoa.
- Mugimendua: barne tentsioa, indar zentrifugoa, itzalek sorturiko argi ilun efektuak, tolesturak... bezalako elementuen bidez.
- Bi zati: Nike eta gudariak.
- Errealismo nahiz antinaturalismoa (Nike).
- Frantsiar iraultzaren apologia.
- Erromantizismoaren ezaugarriak: "Ni"aren garrantzia, kontextu hartako situazio politikoarekiko desadostasuna, neoklasikoaren eragina, ilustrazioaren eragina, sentimenduak arazoaren gainetik, sinbologia asko...

- Ikuspuntu frontala.
- Kontextu hatako beste autore batzuk: Delacroix, Gericault...
- Eskultura gutxi garatuko da, Rude da autore ezagunena. Literaturan, pintura... pisu gehiago.
- Barrokoari erreferentzia asko egiten dio erromantizismoak (haien ezaugarri asko hartu). Tematikoki oso ezberdina bada ere.

- Chillida, Haizearen orrazia. Arte Abstraktua.
- Arte abstraktuaren eta Avanguardien kontextua.
- Gairik ez, figurazioa eta adierazitako baino garratzitsuagoa da transmititu nahi den kontzeptua
- Artearen mugak, errealitateetik aratago sentimenduak bilatu, sorkuntza, arrieskatzea...
- Markoarekiko dependentzia: Konposizioan, aurretiko bistan...
- Mugimendua eta erritmo sentsazio: Kurbak esaterako
- Zentripetoa: kurbatura itxiak, barneratzeko indarra.

- Jartzeko zailtasunak: lehenago egin, makineria (tren moduko bat jartzeko...).
- Euskal autore ezagunenetako bat: Oteiza (arantzazuko apostuluak)...

